

Oponentský posudek bakalářské práce

Název: Restaurování vybraných malovaných výjevů na klenbě kaple sv. Václava v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Klokotech

Autor: David Svoboda, DiS.

Vedoucí práce: Mgr. art. Jan Vojtěchovský

Oponent: MgA. Daniela Jakubů

Bakalářská práce Davida Svobody nese název *Restaurování vybraných malovaných výjevů na klenbě kaple sv. Václava v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Klokotech*. Jedná se o dokumentaci restaurování dvou malovaných figurálních výjevů ve štukových rámcích (výjev *Svatý Václav dává kácat pohanské modly a stavět křesťanské kostely* v klenbě kaple a výjev *Kristus na hoře Olivetské* na vítězném oblouku), doplněných nápisovými páskami. Součástí dokumentace je podrobný restaurátorský průzkum, v němž je kladen důraz na umělecko-historický průzkum, zaměřený na ikonografii restaurovaných scén a interpretaci nápisů.

Restaurování vybraných výjevů je součástí restaurátorských prací, jež probíhají v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Klokotech již od roku 2012. Při restaurátorském průzkumu i při stanovení vlastního postupu práce mohl student vycházet ze zkušeností studentů z předchozích ročníků, kteří řešili stejnou nebo podobnou problematiku. Restaurované výjevy jsou poměrně drobné, vyžadují však náročný zásah. Na vlastní malbě se nacházejí dvě vrstvy přemalby, jež umělecky značně znehodnocují malbu a v některých detailech ji dezinterpretují. Originál je zachován pouze částečně, především výjev *Svatý Václav dává kácat pohanské modly a stavět křesťanské kostely* vyžaduje rozsáhlou retuš a rekonstrukci, požadovanou vlastníkem.

Student nejdříve provedl podrobný restaurátorský průzkum pomocí neinvazivních i invazivních metod, zaměřený na zjištění originální techniky malby, rozsah poškození originálu a určení druhotných zásahů a jejich techniky. Poté se zaměřil na možnost odstranění druhotných zásahů, tedy dvou vrstev přemalby, z nichž jedna byla, stejně jako originál, pojena olejovým pojivem. Při tomto zásahu, po provedení několika ověřovacích zkoušek, využil již osvědčený, přesto náročný postup čištění a snímání přemalby.

Při rekonstrukci výjevu *Svatý Václav dává kácat pohanské modly a stavět křesťanské kostely* bylo možné vycházet z grafické předlohy, ilustrace ze svatováclavské legendy, zřejmě vytvořené podle cyklu olejomalb ze života svatého Václava od Karla Škréty. Grafický list byl s velkou pravděpodobností předlohou pro autora maleb v kostele v Klokotech. Rovněž Škrétův obraz vykazuje značnou podobnost s restaurovaným výjevem. Jedná se především o doplněk postavy muže v popředí, jenž zdraví svatého Václava. Tato postava byla přemalbou značně výtvarně posunuta, originál se zachoval pouze v obrysech. Student si připravil kresebný návrh i barevnou skicu akvarelem na papíru, a poté provedl samotné doplnění malby. Rekonstrukci hodnotím jako zdařilou. Student doplněné části barevně přizpůsobil originálu. U postavy muže v popředí provedl detailní malbu, jak vyžadovala daná kompozice, u méně důležitých prvků již tak konkrétní nebyl a provedl spíše méně

nápadnou retuš, jež dává vyniknout dochovanému originálu. Rovněž u výjevu Kristus na hoře Olivetské je retuš zdařilá.

U části štukových rámců student provedl sondážní průzkum starších povrchových vrstev, odkryv a dočištění k opětovnému prohloubení ostré modelace. Chybějící části byly domodelovány a štuky byly opatřeny tónovaným vápenným nátěrem. Student rovněž provedl odkryv, čištění a doplnění nápisové pásky pod výjevem v klenbě. K oběma restaurovaným nápisům (verše z Bible) byly nalezeny tři překlady z Bible Kralické, latinsky psané Bible, tzv. Vulgaty a Český ekumenický překlad, z nichž bylo možné vycházet při interpretaci a doplnění písma.

Student vypracoval velmi podrobnou restaurátorskou dokumentaci, jež obsahuje všechny náležitosti, které má dokumentace mít, doplněnou kvalitně zpracovanou grafickou a obrazovou přílohou. Text je doplněn množstvím odkazů, nejen na literaturu a prameny, ale rovněž na podrobnější informace v poznámkách pod čarou. Text je třeba vnímat jako bakalářskou práci, nikoliv jako běžnou restaurátorskou dokumentaci, která by jistě byla stručnější. Nicméně i zde by podle mého názoru větší stručnost přispěla celkové přehlednosti práce. Především je třeba se vyvarovat opakujících se informací, čímž se zbytečně navyšuje množství textu na úkor přehlednosti. Mám na mysli především průzkumovou část, jež je členěna na vlastní průzkum, podrobné shrnutí průzkumu a další stručné shrnutí průzkumu v restaurátorském záměru, kde se opakují stále tytéž informace. Zmatečně působí zařazení kapitoly Nová zjištění na konec práce. Tato kapitola se rovněž odvolává na informace, které jsou v práci podrobně popsány již dříve. Zmiňované výtky nejsou nijak závažné. Bakalářskou práci celkově hodnotím jako kvalitní a ráda ji doporučuji k obhajobě s hodnocením **výborně minus**.

V Litomyšli 25. 8. 2016.

Daniela Jakubů

